

Witte vlek op pensioengebied 2010

12

Martine de Mooij
Alderina Dill
Marleen Geerdinck
Esther Vieveen

Verklaring van tekens

.	gegevens ontbreken
*	voorlopig cijfer
**	nader voorlopig cijfer
x	geheim
–	nihil
–	(indien voorkomend tussen twee getallen) tot en met
0 (0,0)	het getal is kleiner dan de helft van de gekozen eenheid
niets (blank)	een cijfer kan op logische gronden niet voorkomen
2011–2012	2011 tot en met 2012
2011/2012	het gemiddelde over de jaren 2011 tot en met 2012
2011/'12	oogstjaar, boekjaar, schooljaar enz., beginnend in 2011 en eindigend in 2012
2009/'10– 2011/'12	oogstjaar, boekjaar enz., 2009/'10 tot en met 2011/'12

In geval van afronding kan het voorkomen dat het weergegeven totaal niet overeenstemt met de som van de getallen.

Colofon

Uitgever
Centraal Bureau voor de Statistiek
Henri Faasdreef 312
2492 JP Den Haag

Prepress
Centraal Bureau voor de Statistiek
Grafimedia

Omslag
Teldesign, Rotterdam

Inlichtingen
Tel. (088) 570 70 70
Fax (070) 337 59 94
Via contactformulier:
www.cbs.nl/infoservice

Bestellingen
E-mail: verkoop@cbs.nl
Fax (045) 570 62 68

Internet
www.cbs.nl

ISSN: 1877-3028

© Centraal Bureau voor de Statistiek,
Den Haag/Heerlen, 2012.
Verveelvoudiging is toegestaan,
mits het CBS als bron wordt vermeld.

Inhoud

1. Inleiding	2
1.1 Aanleiding en doel van het onderzoek	2
1.2 Relatie met voorgaande publicaties	2
1.3 Indeling van het rapport	2
1.4 Inhoud van de tabellenset	2
2. Beschrijving van het onderzoek	4
2.1 Populatie	4
2.2 Onderzoeksmethode	4
2.3 Bronnen	5
2.4 Kwaliteit van de uitkomsten	6
2.5 Vergelijkbaarheid met onderzoek witte vlek 1996	8
3. Begrippen en afkortingen	10
3.1 Begrippen	10
3.2 Afkortingen	11
Bijlage 1 Stappen onderzoeksmethode in detail	12
Tabellenset	15
Centrum voor Beleidsstatistiek	24

1. Inleiding

1.1 Aanleiding en doel van het onderzoek

Voor u ligt een rapport met daarin een beschrijving van de witte vlek in pensioenen in 2010, uitgevoerd door het Centrum voor Beleidsstatistiek van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS-CvB).

In Nederland bieden de meeste werkgevers aan hun werknemers een pensioenregeling aan. Een beperkt aantal bedrijven doet dit echter niet. Daarnaast doen niet alle werknemers mee aan de pensioenregeling die hun werkgever aanbiedt. Bedrijven die geen pensioenregeling aanbieden vormen de witte werkgevers. Werknemers die niet aan een pensioenregeling meedoen, of die werken bij een witte werkgever, vormen de witte werknemers. Samen vormen ze de witte vlek.

Het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) wil met behulp van deze rapportages graag zicht houden op de omvang van de witte vlek, en op kenmerken van de personen en bedrijven die de witte vlek vormen. Het ministerie levert deze informatie periodiek aan de Tweede Kamer.

1.2 Relatie met voorgaande publicaties

In 1997 heeft Research voor Beleid (RvB) in opdracht van SZW gerapporteerd over de witte vlek in pensioenen in 1996. In het najaar van 2009 heeft het CBS voor de eerste keer gegevens gepresenteerd over de witte vlek, in het rapport Witte vlek op pensioengebied 2007¹⁾. Als vervolg op dat onderzoek heeft het ministerie van SZW het CBS verzocht om ook over 2008 en 2009 de witte vlek te inventariseren. Dit herhalingsonderzoek is gepubliceerd in het rapport Witte vlek op pensioengebied 2008 en 2009²⁾.

1.3 Indeling van het rapport

In hoofdstuk 2 volgt een beschrijving van de onderzoeksmethode op hoofdlijnen. Een gedetailleerde uitwerking van de onderzoeksmethode is opgenomen in bijlage 1. Paragraaf 2.4 evalueert de methode en geeft een toelichting op de betrouwbaarheidsmarges op de cijfers. In paragraaf 2.5 worden de overeenkomsten en verschillen tussen onze onderzoeksmethode en de onderzoeksmethode van RvB toegelicht. Het rapport eindigt met een opsomming van de gebruikte begrippen en afkortingen (hoofdstuk 3).

1.4 Inhoud van de tabellenset

Uitkomsten over de witte vlek in 2010 staan in de tabellenset achter in dit rapport. De tabellen beschrijven de witte vlek zowel in absolute aantallen als in percentages.

Werknemers met een fiscaal jaarloon onder het wettelijk minimum loon (WML) zijn in de eerste drie tabellen uitgesloten, om de volgende reden. Het doel van het aanvullende pensioen is dat werknemers na hun pensionering niet teveel achteruit gaan in inkomen. Dit zou wel gebeuren als ze alleen AOW ontvangen. Werknemers met een laag jaarloon gaan er nauwelijks op achteruit als ze alleen AOW ontvangen. Voor hen is AOW over het algemeen al minimaal 70 procent van het gemiddeld verdiende loon. Pensioenfondsen werken daarom met een franchisegrens: de franchise is het deel van het salaris waarover

¹⁾ Hersevoort, M., Dill, A., Mooij, M. de en Vieveen, E. (2009). Witte vlek op pensioengebied 2007. CBS-CvB, Den Haag/Heerlen.

²⁾ Vieveen, E., Dill, A., Oostrom, L. (2010). Witte vlek op pensioengebied 2008 en 2009. CBS-CvB, Den Haag/Heerlen.

geen pensioenpremie wordt betaald en geen pensioen wordt opgebouwd. Wij kunnen in dit onderzoek niet precies vaststellen of werknemers geen pensioen opbouwen vanwege een jaarloon onder de franchisegrens, omdat de franchisegrens per pensioenfonds verschilt en afhankelijk is van het aantal gewerkte uren. Als benadering voor werknemers met een loon onder de franchisegrens gebruiken we in dit onderzoek werknemers met een jaarloon onder het WML. Tabel 4 is een overzichtstabel met alle werknemers. De overige tabellen zijn een selectie van tabel 4 met alleen werknemers met een jaarloon boven WML.

Werknemers van 21 tot en met 24 jaar zijn in de tabellen apart weergegeven omdat het ten tijde van het eerste onderzoek naar de witte vlek in 1996 voor werkgevers niet verplicht was een pensioenregeling aan te bieden aan werknemers onder de 25 jaar. Met de wijziging van de pensioenwet per januari 2007 is de leeftijdsgrens verlaagd naar 21 jaar.

Tabel 1 geeft de omvang van de witte vlek voor werknemers (21 tot en met 64 jaar) met een baan en inkomsten boven het WML ultimo 2010. De totalen worden uitgesplitst naar achtergrondkenmerken van werknemers en bedrijven en apart weergegeven voor 21 tot en met 24 jarigen en 25 tot en met 64 jarigen.

Tabel 2 zoomt in op de witte vlek bij 25 tot en met 64 jarigen met een baan en inkomsten boven het WML ultimo 2010. De tabel is vergelijkbaar met tabel 1, alleen worden nu apart resultaten getoond voor mannen en vrouwen.

Tabel 3 laat voor de witte vlek bij 25 tot en met 64 jarigen met een baan en inkomsten boven het WML ultimo 2010 zien welk deel van de witte werknemers werkzaam is bij een witte werkgever. Ook hier wordt uitgesplitst naar achtergrondkenmerken van werknemers en bedrijven.

Tabel 4 is een overzichtstabel waarin de omvang van de witte vlek bij werknemers tussen 21 en 64 jaar ultimo 2010 wordt gegeven. In deze tabel worden ook werknemers met inkomsten onder het WML meegenomen.

Tabel 5 toont het percentage witte werkgevers ultimo 2010, uitgesplitst naar enkele bedrijfskenmerken.

2. Beschrijving van het onderzoek

2.1 Populatie

De onderzoekspopulatie bestaat uit alle werknemers van 21 tot en met 64 jaar die eind december (ultimo) 2010 een baan in loondienst hadden. Werknemers die werkzaam waren in het buitenland, een eigen bedrijf hadden of directeur groot aandeelhouder waren, behoren niet tot de onderzoekspopulatie. Daarnaast zijn werknemers uitgesloten die werkzaam zijn in de volgende bedrijfstakken (indeling gebaseerd op de Standaard Bedrijfsindeling van 1993 (SBI'93)):

- werkgevers-, werknemers- en beroepsorganisaties; levensbeschouwelijke en politieke organisaties; overige ideële organisaties e.d. (SBI 91);
- overige dienstverlening (SBI 93);
- particuliere huishoudens met personeel in loondienst (SBI 95);
- extra-territoriale lichamen en organisaties (SBI 99);
- werknemers die werken bij de sociale werkvoorziening (SBI 36631).

Werknemers in deze bedrijfstakken behoren niet tot de onderzoekspopulatie om zoveel mogelijk aan te sluiten bij de onderzoekspopulatie van het onderzoek naar de witte vlek in 1996 dat door RvB is uitgevoerd. Deze onderzoekspopulatie geldt ook voor de CBS-publicaties over de witte vlek in 2007 tot en met 2009.

2.2 Onderzoeksmethode

Deze paragraaf beschrijft de onderzoeksopzet op hoofdlijnen. Bijlage 1 bevat een gedetailleerde beschrijving van stap 1 tot en met stap 4.

De polisadministratie bevat gegevens over inkomstenverhoudingen uit de loonaangiften van werkgevers en andere inhoudingsplichtigen. De polisadministratie over 2010 vormt de basis voor dit onderzoek. Aan de polisadministratie zijn persoons- en bedrijfsgegevens toegevoegd door middel van een koppeling met diverse andere registraties. Zie de volgende paragraaf voor een beknopte beschrijving van de gebruikte bronnen.

Het onderzoeksbestand bevat banen van werknemers – een persoon kan meerdere banen hebben. Per baan zijn niet alleen persoonsgegevens bekend, maar ook gegevens over het bedrijf (economische activiteit en grootteklasse van het bedrijf), en gegevens over de baan zelf (loongegevens over heel 2010).

Stap 1. Per baan is op basis van de loongegevens bepaald of de persoon pensioenpremie afdraagt. Op basis van de gegevens uit de polisadministratie kan niet met zekerheid worden bepaald of in een baan sprake is van pensioenpremieafdracht. Het is alleen mogelijk om onderscheid te maken naar:

- zeker geen pensioenpremie afgedragen;
- zeker pensioenpremie afgedragen;
- misschien pensioenpremie afgedragen, maar misschien alleen deelname aan een spaarloonregeling.

Stap 2. Op basis van de loongegevens wordt alleen pensioenopbouw herkend waar de werknemer zelf aan mee betaalt. Er zijn echter ook werknemers die gebruik maken van premievrij pensioen, waarbij de werkgever de volledige pensioenopbouw betaalt. Daarnaast zijn er in een aantal bedrijfstakken verplichte bedrijfstakpensioenen waar in principe alle werknemers aan deelnemen (tenzij het bedrijf een minstens vergelijkbare pensioenregeling verzorgt). In al deze gevallen behoort de werknemer niet tot de witte vlek.

Door combinatie van de gegevens over de premieafdracht, het premievrij pensioen en bedrijfstakpensioen worden de banen verdeeld naar:

- zeker wel witte vlek (zeker geen pensioenpremie afgedragen, geen premievrij pensioen en geen bedrijfstakpensioenfonds);
- zeker geen witte vlek (zeker pensioenpremie afgedragen of wel premievrij pensioen of wel bedrijfstakpensioenfonds);
- misschien witte vlek (misschien pensioenpremie afgedragen en geen premievrij pensioen en geen bedrijfstakpensioenfonds).

Stap 3. Tot nu toe hebben we de gegevens geanalyseerd op baanniveau – het doel is echter het aantal witte werknemers te bepalen, dat wil zeggen het aantal werknemers met in geen enkele baan pensioenopbouw. Daarom wordt het bestand op persoonsniveau gebracht waarbij aan de hand van de gegevens van alle banen bepaald wordt of een werknemer een witte werknemer is.

Stap 4. Om de omvang en achtergrondkenmerken van de witte vlek te bepalen moet een schatting gemaakt worden welk deel van de groep ‘misschien witte vlek’ ook daadwerkelijk tot de witte vlek behoort. Deze schatting gebeurt met behulp van gegevens uit de Enquête Werkgelegenheid en Lonen (EWL) 2005. Na stap 4 worden de tabellen met gegevens over het aantal witte werknemers berekend.

Stap 5. Op basis van de gegevens over witte werknemers is bepaald of een bedrijf een witte werkgever is:

- Witte werkgever: alle werknemers behoren zeker tot de witte vlek;
- Geen witte werkgever: minimaal één werknemer behoort zeker niet tot de witte vlek.

Voor de overige werkgevers is het onbekend of er wel of geen pensioenvoorziening is. Na stap 5 worden de tabellen met gegevens over witte werkgevers berekend.

2.3 Bronnen

Voor dit onderzoek zijn de volgende bronbestanden gebruikt.

Polisadministratie 2010

De polisadministratie bevat gegevens over inkomstenverhoudingen uit de loonaangiften van werkgevers en andere inhoudingsplichtigen. Het Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV) beheert deze administratie. In dit onderzoek is gebruik gemaakt van bestanden, gebaseerd op de polisadministratie, met alle banen die bestaan ultimo 2010. De bedrijfsgegevens zijn bepaald ultimo 2010. De loongegevens zijn totalen over heel 2010. Gegevens over banen, fiscaal jaarloon en afgedragen pensioenpremie zijn afkomstig uit de polisadministratie. De economische activiteit en grootte van een bedrijf zijn opgenomen in de polisadministratie vanuit het Algemeen Bedrijven Register (ABR).

Gemeentelijke Basisadministratie (GBA) 1995 tot 1 januari 2011

De GBA is een geautomatiseerd persoonsregistratiesysteem van de gemeenten en in werking sinds 1 oktober 1994. In principe staan alle inwoners van een Nederlandse gemeente in de basisadministratie ingeschreven. Gegevens als geboortedatum, geslacht, geboorteland, adres, maar ook huishoudsamenstelling en immigratie/emigratie worden in de GBA geregistreerd. Gegevens over leeftijd, geslacht en herkomstgeneratie zijn afkomstig uit de GBA.

Sociaal Statistisch Bestand (SSB) 2010

Het SSB is een stelsel van registers en enquêtes die op persoonsniveau aan elkaar zijn gekoppeld. Per jaargang worden meer dan 50 registers gebruikt. Deze registers hebben betrekking op verschillende sociaal-economische onderwerpen, zoals opleidingsniveau, inkomen, banen en uitkeringen.

In dit onderzoek is het SSB gebruikt om te bepalen of een werknemer een arbeidsongeschiktheidsuitkering heeft.

Algemeen Bedrijven Register (ABR) 2010

In het ABR zijn alle in Nederland gevestigde bedrijven (bedrijfseenheden) opgenomen. Een bedrijfseenheid is onderdeel van een onderneming en wordt gekenmerkt door auto-

nomie en externe gerichtheid. Over elke bedrijfseenheid is een aantal gegevens beschikbaar, zoals de economische activiteit en de grootte van het personeelsbestand. Het ABR dient vaak als steekproefkader voor de enquêtering van bedrijven. Het ABR is gebruikt bij het identificeren van werknemers met een regeling voor premievrij pensioen.

Pensioenfondsen premievrij pensioen 2007-2010

De Nederlandsche Bank (DNB) heeft voor 2007, 2008, 2009 en 2010 een overzicht geleverd van alle pensioenfondsen met een regeling voor premievrij pensioen. Het overzicht bevat de namen van de pensioenfondsen met daarbij aangegeven om wat voor soort pensioenfonds het gaat.

De namen van de pensioenfondsen zijn gebruikt bij het identificeren van werknemers met een regeling voor premievrij pensioen.

Enquête Werkgelegenheid en Lonen (EWL) 2005

De EWL is een grootschalige enquête onder bedrijven en instellingen, waarmee gegevens over banen, lonen en arbeidsduur worden verzameld op zowel bedrijfsniveau als op werknemersniveau. Tot de doelpopulatie van de EWL behoren alle bedrijven en instellingen met personeel, maar niet alle bedrijven worden geënquêteerd. In de EWL zijn het openbaar bestuur en het onderwijs oververtegenwoordigd. Banen binnen deze sectoren zijn vrijwel integraal opgenomen in de EWL. Vanaf het statistiekjaar 2006 is de EWL vervangen door de polisadministratie.

De EWL is gebruikt om onderscheid te maken tussen spaarloon en pensioenpremie in het geval dat dit onderscheid niet op basis van de polisadministratie te maken was.

2.4 Kwaliteit van de uitkomsten

Deze paragraaf beschrijft eerst de sterke punten en vervolgens de aandachtspunten van de onderzoeksmethode. De paragraaf eindigt met een toelichting op de betrouwbaarheidsmarges.

Sterke punten onderzoeksmethode

Het onderzoek is gebaseerd op registratiegegevens en niet op een enquête. Dat draagt bij aan de verlaging van de administratieve lastendruk. Er is ook geen kans op selectiviteit van de respons. Bovendien zijn de resultaten in principe tot in groot detail uit te splitsen, er hoeft namelijk geen rekening gehouden te worden met steekproefmarges. Uiteraard hangt de mate van uitsplitsing die in de praktijk mogelijk is wel af van de kwaliteit van de gebruikte registraties.

De gebruikte onderzoeksmethode is makkelijk reproduceerbaar en herhaalbaar. De gegevens uit de polisadministratie die noodzakelijk zijn voor deze methode komen ieder jaar beschikbaar – er is geen aparte gegevensvraag nodig.

Aandachtspunten onderzoeksmethode

Daarnaast kent de onderzoeksmethode een aantal aandachtspunten.

- Het identificeren van bedrijven met een regeling voor premievrij pensioen gebeurt handmatig door middel van een koppeling op naam (zie bijlage 1 voor een beschrijving van de methode). Bij 10 procent van de ondernemingspensioenfondsen die premievrij pensioen aanbieden, konden geen bedrijven gekoppeld worden. Van de overige 90 procent is het niet zeker of ook alle onderliggende bedrijfseenheden behorend bij de onderneming gekoppeld zijn. Hierdoor wordt de witte vlek mogelijk overschat. Daarnaast is de aanname in dit onderzoek dat alle werknemers bij een bedrijf met een rege-

ling voor premievrij pensioen ook hieraan deelnemen. In werkelijkheid hoeft dit uiteraard niet zo te zijn. Hierdoor wordt de witte vlek mogelijk onderschat.

- Alle werknemers werkzaam bij een bedrijf in een bedrijfstak met een verplicht gesteld bedrijfstakpensioenfonds, worden niet tot de witte vlek gerekend. Ook al is deelname over het algemeen verplicht, toch hoeft niet elke werknemer ook daadwerkelijk deel te nemen. Het aantal deelnemers aan een bedrijfstakpensioenfonds zoals gevonden in dit onderzoek is vergeleken met het aantal deelnemers dat bedrijfstakpensioenfondsen zelf opgeven. Het totaal aantal deelnemers is vergelijkbaar, per bedrijfstakpensioenfonds zijn er echter wel verschillen in het aantal bekende deelnemers en het aantal deelnemers gevonden in dit onderzoek. Dat betekent dat voor een aantal bedrijfstakken de witte vlek wordt onderschat, maar ook voor een aantal andere bedrijfstakken de witte vlek wordt overschat.
- Werknemers waarvoor de werkgever geen premie inhoudt maar waarvoor de werkgever wel via een rechtstreeks verzekerde regeling bij een verzekeraar een pensioenvoorziening heeft geregeld, worden in dit onderzoek onterecht tot de witte vlek gerekend. Dit leidt tot een lichte overschatting van de witte vlek.

De aandachtspunten die hierboven genoemd zijn, zijn verwerkt in de marges die gegeven worden in de tabellen. Het volgende aandachtspunt is niet verwerkt in de marges:

- Werknemers die uitsluitend zelf een regeling treffen (dus niet via de werkgever), zoals lijfrente, levensverzekeringen of inkomsten uit eigen vermogen, behoren tot de witte vlek. Het valt te verwachten dat vooral werknemers met een bovenmodaal inkomen eigen regelingen hebben. De witte vlek bij werknemers met een fiscaal jaarinkomen van meer dan twee keer modaal is inderdaad fors hoger dan voor de lagere inkomenscategorieën, terwijl het waarschijnlijk is dat hier wel degelijk sprake is van een pensioenvoorziening.

Wijzigingen ten opzichte van eerdere CBS-onderzoeken naar de witte vlek

In de Polisadministratie van 2010 zijn bedrijven voor het eerst ingedeeld volgens de Standaard Bedrijfsindeling van 2008 (SBI2008). In eerdere jaren werd de SBI'93 gebruikt. Door deze herindeling is het mogelijk dat bedrijven nu in een andere bedrijfstak vallen dan met de oude indeling. Om aan te sluiten bij voorgaande onderzoeken, hebben we de SBI van bedrijven zo goed mogelijk teruggezet van de SBI2008 naar SBI'93. Daarbij blijft het mogelijk dat bedrijven in eerdere jaren niet vielen onder een bedrijfstakpensioenfonds, maar in 2010 wel, als gevolg van de veranderde bedrijfsindeling. Ook andersom is het mogelijk dat bedrijven voor 2010 wel vielen onder een bedrijfstakpensioenfonds, maar in 2010 niet.

Vanaf 2010 gebruikt het CBS een nieuwe methode om bedrijfseenheden te onderscheiden. Dit betekent dat in een beperkt aantal gevallen het aantal werknemers per bedrijfseenheid is gewijzigd. Daarnaast is de methodiek voor het bepalen van de grootte van bedrijven in het ABR vanaf 2010 gewijzigd. Met de nieuwe indeling van bedrijfsgrootte zien we dat er in 2010 meer personen werken in kleine bedrijven (1–9 werkzame personen) en minder in bedrijven van 10–49 werkzame personen. Dit zijn geen reële veranderingen, maar het gevolg van een gewijzigde methodiek ter bepaling van bedrijfseenheden.

Betrouwbaarheidsmarges

Vanwege onzekerheden in de gebruikte registraties en de methode zijn de uitkomsten slechts binnen bepaalde marges te bepalen. In de tabellen is zowel voor de absolute aantallen als voor de percentages een schatting van de marge opgenomen. Wanneer een uitkomst valt binnen de marge van een andere uitkomst, moet zeer voorzichtig worden omgegaan met uitspraken over verschillen tussen deze uitkomsten.

De marge is bepaald door het onderzoeksbestand te vergelijken met gegevens afkomstig van de pensioenfondsen (zie ook de volgende alinea). De marges zijn groter naarmate de aantallen kleiner zijn. Aantallen kleiner dan 10 duizend zijn daarom onderdrukt, evenals de bijbehorende percentages. Ook het aantal witte werknemers binnen de categorie werknemers met een flexibel dienstverband is onderdrukt, ook al zijn deze aantallen meestal

groter dan 10 duizend. De reden hiervoor is de relatief grote onbetrouwbaarheid van de cijfers over deze specifieke groep.

De aantallen in de tabellen zijn afgerond op duizendtallen en de percentages op hele procenten.

Berekening van de betrouwbaarheidsmarges

Het CBS publiceert over opgebouwde aanspraken bij pensioenuitvoerders (pensioenfondsen en verzekeraars). Voor deze statistiek leveren pensioenfondsen gegevens aan het CBS over hun deelnemers. Naast gegevens over opgebouwde aanspraken wordt ook aangegeven of de deelnemer wel of niet actief pensioen opbouwt. Niet alle pensioenuitvoerders leveren gegevens: de dekking is ongeveer twee derde van alle pensioendeelnemers.

De gegevens van de pensioenuitvoerders zijn niet bruikbaar om de witte vlek op pensioen gebied mee te bepalen. Wel kunnen deze gegevens gebruikt worden om de betrouwbaarheidsmarges op de geschatte witte vlek te bepalen, door koppeling van het onderzoeksbestand aan het bestand met actieve opbouwers van de pensioenfondsen. Het percentage van de witte vlek dat teruggevonden wordt in het actievenbestand is gebruikt om de marge op de uitkomsten te berekenen. Bij deze berekening moet wel rekening worden gehouden met het dekkingspercentage. Bovendien is strikt genomen de marge alleen bruikbaar om de ondergrens van de witte vlek te bepalen. In dit onderzoek is aangenomen dat de foutmarge naar boven en naar beneden gelijk is, en de marge dus ook toepasbaar is voor het bepalen van de bovengrens van de witte vlek.

2.5 Vergelijkbaarheid met onderzoek naar de witte vlek in 1996

In 1997 heeft Research voor Beleid (RvB) in opdracht van SZW gerapporteerd over de witte vlek in pensioenen in 1996. Het CBS heeft bij het in kaart brengen van de witte vlek in 2007 tot en met 2010 zoveel mogelijk aangesloten bij de populatieafbakening en uitsplitsingen van RvB. De onderzoeksmethodes verschillen echter dusdanig dat de absolute aantallen en percentages niet zonder meer vergelijkbaar zijn.

Steekproef versus registratie

Het grootste verschil is de onderzoeksopzet: de witte vlek in 1996 is bepaald op basis van steekproefonderzoek (onder 3500 bedrijven, met een bruto respons van 30 procent). De witte vlek in 2010 is bepaald op basis van de polisadministratie (gegevens over alle ruim 7 miljoen banen in Nederland).

In de steekproef van RvB is ook kwalitatieve informatie beschikbaar (bijvoorbeeld over uitsluitingsgronden). In registraties is deze informatie niet te vinden.

De steekproef vraagt expliciet of werkgevers een pensioenvoorziening voor de werknemers hebben – ook regelingen voor premievrij pensioen, via een bedrijfstakpensioenfonds en regelingen buiten de tweede pijler komen hiermee mogelijk in beeld. Op basis van de registraties is het herkennen van deze regelingen problematisch.

Het gebruik van registraties zorgt voor meer uniformiteit in het begrip 'wel of geen pensioenvoorziening' (hangt niet af van interpretatie van een vragenlijst). Bovendien is er bij het gebruik van registraties geen risico op selectiviteit van de respons.

Populatieafbakening

De onderzoekspopulatie is vergelijkbaar met de populatie van het onderzoek naar de witte vlek in 1996. Verschillen zijn:

- De populatie in 1996 is gebaseerd op alle werknemers ultimo september. De populatie in de CBS onderzoeken bestaat uit alle werknemers ultimo december.
- De populatie in 1996 is gebaseerd op alle werknemers van 25 tot en met 64 jaar. In de CBS onderzoeken zijn in twee tabellen ook gegevens opgenomen van 21 tot en met 24 jarigen.

Overige verschillen

Voor de witte vlek in 1996 zijn de jaarinkomsten gebaseerd op het brutoloon. In de CBS onderzoeken naar de witte vlek zijn de jaarinkomsten gebaseerd op het fiscaal jaarloon. In 1996 is aan een werkgever gevraagd of er een pensioenvoorziening geregeld is. Een witte werkgever is een bedrijf dat aangeeft geen regeling te hebben. In de CBS onderzoeken is op basis van de registratiegegevens over werknemers bepaald of een bedrijf een witte werkgever is. Een bedrijf is een witte werkgever als geen enkele werknemer een pensioenvoorziening heeft.

3. Begrippen en afkortingen

3.1 Begrippen

Allochtoon – Zie *Herkomstgeneratie*.

Autochtoon – Zie *Herkomstgeneratie*.

Baan – Een expliciete of impliciete arbeidsovereenkomst tussen een persoon en een economische eenheid waarin is vastgelegd dat arbeid zal worden verricht waartegen een (financiële) beloning staat. In dit onderzoek tellen banen mee als in die baan per maand minimaal 4 uur gewerkt is, en het loon voor de sociale verzekeringen positief is.

Bedrijf – Onderdeel van een onderneming gekenmerkt door autonomie en externe gerichtheid. Een bedrijf kan meer dan één vestiging omvatten. Ook komt het voor dat binnen een juridische eenheid verschillende onderdelen te onderscheiden zijn die wat betreft de productie zelfstandig opereren. Deze vormen dan evenzoveel bedrijven. Dit laatste doet zich vooral voor bij grotere concerns met uiteenlopende activiteiten.

Bedrijfstakpensioenfonds – Een pensioenfonds ten behoeve van een of meer bedrijfstakken of delen van een bedrijfstak (artikel 1 Pensioenwet).

Dienstverband – Een baan van een persoon. Er wordt onderscheid gemaakt naar vaste en flexibele dienstverbanden. Oproepkrachten en uitzendkrachten hebben een flexibel dienstverband. Overige werknemers, waaronder ook stagiaires en werknemers werkend bij een sociale werkvoorziening, hebben een vast dienstverband.

Economische activiteit bedrijf – De verzameling van werkzaamheden, gericht op de productie van goederen en diensten. Het gaat hierbij niet alleen om activiteiten van het bedrijfsleven, maar ook om activiteiten van niet op winst gerichte instellingen en de overheid. De indeling naar economische activiteit is gebaseerd op de Standaardindeling Bedrijfsindeling (SBI) uit 1993. In dit onderzoek worden drie categorieën onderscheiden: landbouw, visserij, bouwnijverheid en industrie; commerciële dienstverlening; niet-commerciële dienstverlening.

Fiscaal jaarloon – Het loon waarover loonbelasting en premies voor de volksverzekeringen wordt afgedragen.

Franchise – Het deel van het salaris waarover geen pensioenpremie wordt betaald en geen pensioen wordt opgebouwd. De franchise bestaat omdat iedereen die in Nederland woont in principe recht heeft op AOW, het pensioen is hier een aanvulling op. De franchise wordt gecorrigeerd voor het aantal gewerkte uren. De franchise verschilt per pensioenfonds en ligt voor een voltijd werknemer meestal tussen de 10 duizend en 15 duizend euro.

Grootte bedrijf – Het aantal werkenden (werkzame werknemers al dan niet in loondienst) bij het bedrijf.

Herkomstgeneratie – In de CBS-indeling naar herkomstgroepering worden werknemers ingedeeld op grond van hun geboorteland en dat van hun ouders. *Autochtonen* zijn werknemers van wie beide ouders in Nederland geboren zijn. *Allochtonen* zijn werknemers van wie minstens één ouder in het buitenland geboren is.

Voor allochtonen wordt onderscheid gemaakt naar *generatie*. Een allochtoon die zelf in het buitenland is geboren, behoort tot de eerste generatie allochtonen. Een allochtoon die zelf in Nederland is geboren, is tweede generatie allochtoon.

Ondernemingspensioenfonds – een pensioenfonds verbonden aan een onderneming of aan een groep als bedoeld in artikel 24b van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek (artikel 1 Pensioenwet).

Werknemers met een AO-uitkering – Werknemers met inkomsten uit een arbeidsongeschiktheidsuitkering. Deze uitkeringen worden verstrekt op grond van de wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (WIA), wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering (WAO), de wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten (Wajong) en de wet arbeidsongeschiktheidsverzekering zelfstandigen (WAZ). Het hebben van een uitkering wordt vastgesteld volgens het betalingsconcept. Volgens het betalingsconcept heeft een persoon in een maand een uitkering als er recht is op de uitkering op de laatste dag van die maand en er in die maand een uitbetaling is geweest.

Premievrij pensioen – Pensioen waarbij de werknemer geen pensioenpremies betaalt.

Spaarloon – Het deel van het brutoloon dat de werkgever op grond van de spaarloonregeling op een spaarrekening van de werknemer stort.

Werknemer – Een persoon die in een arbeidsovereenkomst afspraken met een economische eenheid maakt om arbeid te verrichten waartegenover een financiële beloning staat.

Witte vlek – Witte werknemers en werkgevers.

Witte werkgever – Bedrijf dat geen pensioenvoorziening kent die van de werkgever uit gaat.

Witte werknemer – Een werknemer zonder een pensioenregeling in de tweede pijler. Dit kan zowel een werknemer zijn die wel werkzaam is bij een bedrijf dat een pensioenregeling aanbiedt maar niet deelneemt aan deze pensioenregeling, als een werknemer die werkt bij een bedrijf dat geen pensioenregeling aanbiedt.

3.2 Afkortingen

ABR	– Algemeen Bedrijven Register
AO	– Arbeidsongeschiktheid
AOW	– Algemene Ouderdomswet
CBS	– Centraal Bureau voor de Statistiek
CvB	– Centrum voor Beleidsstatistiek
DNB	– De Nederlandsche Bank
EWL	– Enquête Werkgelegenheid en Lonen
GBA	– Gemeentelijke Basisadministratie
RvB	– Research voor Beleid
SBI	– Standaard Bedrijfs Indeling
SZW	– Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
UWV	– Uitvoeringsorgaan Werknemersverzekeringen
VUT	– Vervroegde uittreding
Wajong	– Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten
WAO	– Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering
WAZ	– Wet arbeidsongeschiktheidsverzekering zelfstandigen
WIA	– Wet Werk en Inkomen naar Arbeidsvermogen
WML	– Wettelijk minimum loon

Bijlage 1 Stappen onderzoeksmethode in detail

In de paragraaf 'Onderzoeksmethode' staan de hoofdlijnen van de onderzoeksmethode. Deze bijlage beschrijft een aantal stappen van de onderzoeksmethode in meer detail.

Stap 1. Pensioenpremie afdracht

De polisadministratie bevat de loonaangiftes per baan van bedrijven. Idealiter zouden de door werknemers betaalde pensioenpremies als een aparte post zijn opgenomen in de loonaangifte. Dat is echter helaas niet zo. De door werknemers betaalde pensioenpremies, premie vrijwillige pensioenmodules, premie VUT en de premie regeling invaliditeit/dood door ongeval zijn opgenomen in de 'aftrekposten alle heffingen' van de loonaangifte. De combinatie van deze premies noemen we in het vervolg pensioenpremies. In de 'Aftrekposten alle heffingen' mag echter ook het spaarloon opgenomen worden. In dat geval moet het spaarloon ook in de post loon in geld worden opgenomen.

In de polisadministratie is ook de 'Aftrekposten alle heffingen' niet direct bekend. Wel zijn opgenomen:

- het loon voor de werknemersverzekeringen (LnSv);
- het loon in geld (LninGld);
- het loon niet in geld (WrdLn).

Hierbij geldt dat:

$LnSv = LninGld + WrdLn + Fooien \text{ en uitkeringen uit fondsen} - \text{Aftrekposten alle heffingen}$.

Ofwel:

$\text{Aftrekposten alle heffingen} - \text{Fooien en uitkeringen uit fondsen} = LninGld + WrdLn - LnSv$.
Met behulp van deze formule kunnen we de volgende uitspraken doen over de pensioenpremies die zijn betaald uit het brutoloon van de werknemer:

- A. Als $LninGld + WrdLn - LnSv > 0$
Dan geldt: Aftrekposten alle heffingen > Fooien en uitkeringen uit fondsen
Fooien en uitkeringen uit fondsen zijn altijd bedragen groter dan of gelijk aan nul. In dit geval is er dus zeker een bedrag afgedragen in het kader van de spaarloonregeling of pensioenpremie.
- B. Als $LninGld + WrdLn - LnSv = 0$
Dan geldt: Aftrekposten alle heffingen - Fooien en uitkeringen uit fondsen = 0
In dit geval zijn er twee mogelijkheden. Of zowel de Fooien en uitkeringen uit fondsen als de Aftrekposten alle heffingen zijn nul. In dat geval is er geen pensioenpremie of spaarloon betaald uit het brutoloon van de werknemer. Of de Aftrekposten alle heffingen zijn niet nul maar wel exact gelijk aan de Fooien en uitkeringen uit fondsen. Die kans is echter zo klein dat we deze mogelijkheid niet meenemen.
- C. Als $LninGld + WrdLn - LnSv < 0$
Dan geldt: Aftrekposten alle heffingen < Fooien en uitkeringen uit fondsen
Er is geen pensioenpremie en spaarloon betaald uit het brutoloon van de werknemer, behalve wanneer deze kleiner was dan de Fooien en uitkeringen uit fondsen. Die kans is echter zo klein dat we deze mogelijkheid niet meenemen.

Werknemers in categorie A hebben een bedrag afgedragen voor spaarloon of pensioenpremie of beiden. Spaarloon is aan wettelijke regels gebonden: een persoon mag alleen aan een spaarloon regeling deelnemen als hij of zij sinds 1 januari van het jaar bij een bedrijf in dienst is. Bovendien mag maximaal 613 euro per jaar gespaard worden. Categorie A wordt daarmee verder verdeeld:

A.1 $LninGld + WrdLn - LnSv > 613 \text{ euro}$ óf baan gestart na 1/1/2010

Dan geldt: de persoon heeft zeker een bedrag aan pensioenpremies afgedragen.

A.2 $0 \text{ euro} < LninGld + WrdLn - LnSv < 613 \text{ euro}$

Dan geldt: de persoon heeft misschien een bedrag aan pensioenpremies afgedragen, maar mogelijk ook alleen aan spaarloon.

De uiteindelijke indeling is dan:

- zeker geen pensioenpremie afgedragen: categorie B en C;
- misschien pensioenpremie afgedragen, maar misschien alleen spaarloonafdracht: categorie A2;
- zeker pensioenpremie afgedragen: categorie A1.

Stap 2. Premievrij pensioen en bedrijfstakpensioen

Bij premievrij pensioen betaalt de werkgever alle pensioenpremies. De werknemers van deze werkgever dragen geen pensioenpremie af, maar horen niet tot de witte vlek. Over de bedrijven met premievrije opbouw is informatie ingewonnen bij De Nederlandsche Bank (DNB). DNB heeft een overzicht geleverd van alle ondernemingspensioenfondsen die een regeling voor premievrij pensioen kennen. De ondernemingspensioenfondsen zijn handmatig gekoppeld aan de werknemers van het bedrijf. Uit de naam van het ondernemingspensioenfonds is in 90 procent van de gevallen te herleiden welk bedrijf bij dit ondernemingspensioenfonds hoort. In dit onderzoek is aangenomen dat alle werknemers die werken bij een bedrijf met een regeling voor premievrij pensioen ook deelnemen en dus pensioen opbouwen.

Naast ondernemingspensioenfondsen zijn er ook bedrijfstakpensioenfondsen. Het is voor bedrijven actief in een bedrijfstak waar een bedrijfstakpensioenfonds bestaat meestal verplicht deel te nemen aan dit bedrijfstakpensioenfonds, of anders een minstens vergelijkbare pensioenregeling aan te bieden. In dit onderzoek is aangenomen dat alle werknemers die werken bij een bedrijf actief in een bedrijfstak met een bedrijfstakpensioenfonds ook deelnemen en dus pensioen opbouwen.

Door combinatie van de gegevens over premieafdracht, premievrij pensioen en bedrijfstakpensioen worden de banen verdeeld naar:

- zeker geen witte vlek (zeker pensioenpremie afgedragen, of premievrij pensioen, of bedrijfstakpensioenfonds);
- zeker wel witte vlek (zeker geen pensioenpremie afgedragen en geen premievrij pensioen en geen bedrijfstakpensioenfonds);
- misschien witte vlek (misschien pensioenpremie afgedragen en geen premievrij pensioen en geen bedrijfstakpensioenfonds).

Stap 3. Van banen naar werknemers

Alleen werknemers die in geen enkele baan pensioen opbouwen behoren tot de witte vlek. Als werknemers slechts één baan hebben dan is de indeling van de persoon naar zeker geen, zeker wel of misschien witte vlek gelijk aan de indeling van de baan. Als werknemers meerdere banen hebben (ongeveer 5 procent van de onderzoekspopulatie) is het volgende schema gebruikt:

1. Minimaal één baan waarin zeker pensioen wordt opgebouwd -> persoon behoort zeker niet tot de witte vlek.
2. Alle banen zeker wel witte vlek -> persoon behoort zeker tot de witte vlek.
3. Alle banen misschien witte vlek -> persoon behoort tot misschien witte vlek.
4. Combinatie van banen in zeker wel witte vlek en misschien witte vlek -> persoon behoort tot de categorie van de baan met het hoogste loon.

Als er een baan met pensioenopbouw is dan zijn de gegevens van deze baan gebruikt voor de uitsplitsing in de tabellen naar fiscaal jaarloon, economische activiteit en grootte van het bedrijf. Als er geen baan is met pensioenopbouw zijn de gegevens van de baan met het hoogste loon gebruikt.

Stap 4. Schatten witte vlek

Om de omvang en de achtergrondkenmerken van de witte vlek te berekenen is het noodzakelijk een schatting te maken welk deel van de 'misschien witte vlek' daadwerkelijk tot de witte vlek behoort. De categorie 'misschien witte vlek' bestaat uit werknemers die alleen

spaarloon hebben gespaard, alleen pensioenpremie hebben afgedragen, of allebei. De gegevens uit de polisadministratie geven hier geen uitsluitel over.

Tot 2005 voerde het CBS jaarlijks de Enquête Werkgelegenheid en Lonen uit (EWL). In deze enquête onder bedrijven werd wel direct waargenomen of werknemers pensioenpremie afdragen. Met behulp van de EWL is voor de categorie 'misschien witte vlek' geschat welk deel geen pensioenpremie afdraagt en dus tot de witte vlek behoort. Deze schatting is per tabel en per uitsplitsing uitgevoerd omdat het percentage niet constant is. De schatting is gemaakt op basis van gegevens uit 2005. Uit ander onderzoek is bekend dat de deelname aan spaarloonregelingen tussen 2005 en 2010 is gedaald. Deze daling is echter van minimale invloed op de uiteindelijke uitkomsten.

Tabellenset

Tabellenoverzicht

- Tabel 1 Werknemers en witte werknemers (21–64 jaar) met een fiscaal jaarloon boven het wettelijk minimum loon, ultimo 2010
- Tabel 2 Werknemers en witte werknemers (25–64 jaar) met een fiscaal jaarloon boven het wettelijk minimum loon naar geslacht, ultimo 2010
- Tabel 3 Witte werknemers (25–64 jaar) met een fiscaal jaarloon boven het wettelijk minimum loon naar wel of niet werkzaam bij een witte werkgever, ultimo 2010
- Tabel 4 Werknemers en witte werknemers (21–64 jaar), ultimo 2010
- Tabel 5 Bedrijven naar wel of geen witte werkgever, ultimo 2010

Tabel 1
Werknemers en witte werknemers (21–64 jaar) met een fiscaal jaarloon boven het wettelijk minimum loon, ultimo 2010

	21–24 jaar		w.o. witte werknemer		21–24 jaar		w.o. witte werknemer		25–64 jaar		w.o. witte werknemer		25–64 jaar		w.o. witte werknemer	
			schatting				schatting				schatting				schatting	
			marge				marge				marge				marge	
	x 1 000		%				%		x 1 000		%				%	
Totaal	177	18	3	100	10	9	12	4 177	339	41	100	8	7	9		
<i>Geslacht</i>																
Man	101	12	2	100	12	10	14	2 563	226	27	100	9	8	10		
Vrouw	75	.	.	100	.	.	.	1 614	112	13	100	7	6	8		
<i>Herkomstgeneratie</i>																
Autochtoon	153	15	3	100	10	8	12	3 479	268	32	100	8	7	9		
1e generatie allochtoon	.	.	.	100	.	.	.	406	44	4	100	11	10	12		
2e generatie allochtoon	15	.	.	100	.	.	.	292	27	3	100	9	8	11		
<i>AO-uitkering</i>																
Geen AO uitkering	176	18	3	100	10	9	12	4 124	335	40	100	8	7	9		
Wel een AO uitkering	.	.	.	100	.	.	.	53	.	.	100	.	.	.		
<i>Fiscaal jaarloon</i>																
WML - modaal	149	16	3	100	11	9	12	1 574	119	14	100	8	7	8		
modaal - twee keer modaal	27	.	.	100	.	.	.	2 176	157	22	100	7	6	8		
Meer dan twee keer modaal	.	.	.	100	.	.	.	426	65	5	100	15	14	17		
<i>Soort dienstverband</i>																
Vast	167	16	3	100	10	8	11	4 102	322	39	100	8	7	9		
Flexibel	.	.	.	100	.	.	.	74	.	.	100	.	.	.		
<i>Economische activiteit bedrijf ¹⁾</i>																
Landbouw, visserij, bouwnijverheid en industrie	36	.	.	100	.	.	.	857	48	11	100	6	4	7		
Commerciële dienstverlening	77	15	2	100	20	16	23	1 723	275	22	100	16	15	17		
Niet-commerciële dienstverlening	63	.	.	100	.	.	.	1 597	15	5	100	1	1	1		
<i>Groote bedrijf ¹⁾</i>																
1– 9 werkzame personen	26	.	.	100	.	.	.	345	78	6	100	23	21	24		
10–49 werkzame personen	37	.	.	100	.	.	.	640	77	8	100	12	11	13		
50–99 werkzame personen	15	.	.	100	.	.	.	343	29	4	100	8	7	10		
100 of meer werkzame personen	99	.	.	100	.	.	.	2 849	144	20	100	5	4	6		

Bron: CBS.

¹⁾ In het geval van meerdere banen is de indeling gebaseerd op de baan met het hoogste loon.

N.B. In de tabellen is de categorie onbekend niet opgenomen bij de herkomstgeneratie, economische activiteit en grootte van het bedrijf. Hierdoor tellen afzonderlijke categorieën niet altijd op tot het totaal.

Tabel 2
Werknemers en witte werknemers (25–64 jaar) met een fiscaal jaarloon boven het wettelijk minimum loon naar geslacht, ultimo 2010

	Mannen w.o. witte werknemer			Mannen w.o. witte werknemer				Vrouwen w.o. witte werknemer			Vrouwen w.o. witte werknemer			
	x 1 000	schatting marge		%	schatting marge			x 1 000	schatting marge		%	schatting marge		
		ondergrens	bovengrens		ondergrens	bovengrens	ondergrens		bovengrens	ondergrens		bovengrens		
Totaal	2 563	226	27	100	9	8	10	1 614	112	13	100	7	6	8
<i>Leeftijd</i>														
25–49 jaar	1 734	170	17	100	10	9	11	1 179	92	11	100	8	7	9
50–64 jaar	828	56	9	100	7	6	8	434	20	2	100	5	4	5
<i>Herkomstgeneratie</i>														
Autochtoon	2 150	179	22	100	8	7	9	1 329	87	10	100	7	6	7
Allochtoon 1e generatie	244	29	2	100	12	11	13	162	15	2	100	9	8	10
Allochtoon 2e generatie	168	17	2	100	10	9	11	124	10	1	100	8	7	9
<i>AO-uitkering</i>														
Geen AO uitkering	2 528	223	27	100	9	8	10	1 596	111	13	100	7	6	8
Wel een AO uitkering	35	.	.	100	.	.	.	18	.	.	100	.	.	.
<i>Fiscaal jaarloon</i>														
WML - modaal	628	60	8	100	9	8	11	945	60	7	100	6	6	7
modaal - twee keer modaal	1 565	112	16	100	7	6	8	612	45	5	100	7	6	8
Meer dan twee keer modaal	369	57	5	100	15	14	17	57	.	.	100	.	.	.
<i>Soort dienstverband</i>														
Vast	2 515	214	26	100	9	7	10	1 587	107	13	100	7	6	8
Flexibel	48	.	.	100	.	.	.	27	.	.	100	.	.	.
<i>Economische activiteit bedrijf ¹⁾</i>														
Landbouw, visserij, bouwnijverheid en industrie	746	39	9	100	5	4	6	111	.	.	100	.	.	.
Commerciële dienstverlening	1 186	178	14	100	15	14	16	537	96	10	100	18	16	20
Niet-commerciële dienstverlening	630	.	.	100	.	.	.	967	.	.	100	.	.	.
<i>Grootte bedrijf ¹⁾</i>														
1– 9 werkzame personen	237	49	4	100	21	19	22	108	29	2	100	26	24	29
10–49 werkzame personen	465	52	5	100	11	10	12	175	24	2	100	14	12	15
50–99 werkzame personen	245	21	2	100	8	7	9	98	.	.	100	.	.	.
100 of meer werkzame personen	1 616	98	14	100	6	5	7	1 233	45	6	100	4	3	4

Bron: CBS.

¹⁾ In het geval van meerdere banen is de indeling gebaseerd op de baan met het hoogste loon.

N.B. In de tabellen is de categorie onbekend niet opgenomen bij de herkomstgeneratie, economische activiteit en grootte van het bedrijf. Hierdoor tellen afzonderlijke categorieën niet altijd op tot het totaal.

Tabel 3

Witte werknemers (25–64 jaar) met een fiscaal jaarloon boven het wettelijk minimum loon naar wel of niet werkzaam bij een witte werkgever, ultimo 2010

	Totaal	Persoon is werkzaam bij witte werkgever	Persoon is niet werkzaam bij witte werkgever	Onbekend of persoon werkzaam is bij witte werkgever	Totaal	Persoon is werkzaam bij witte werkgever	Persoon is niet werkzaam bij witte werkgever	Onbekend of persoon werkzaam is bij witte werkgever
	x 1000				%			
Totaal	339	76	243	20	100	22	72	6
<i>Geslacht</i>								
Man	226	51	161	14	100	23	71	6
Vrouw	112	25	81	.	100	22	72	.
<i>Leeftijd</i>								
25–49 jaar	263	61	186	16	100	23	71	6
50–64 jaar	76	14	57	.	100	19	75	.
<i>Herkomstgeneratie</i>								
Autochtoon	268	59	191	17	100	22	72	6
Allochtoon 1e generatie	44	10	32	.	100	23	72	.
Allochtoon 2e generatie	27	.	19	.	100	.	71	.
<i>AO-uitkering</i>								
Geen AO uitkering	335	75	240	20	100	22	72	6
Wel een AO uitkering	.	.	.	.	100	.	.	.
<i>Fiscaal jaarloon</i>								
WML - modaal	119	31	80	.	100	26	67	.
modaal - twee keer modaal	157	34	114	.	100	21	72	.
Meer dan twee keer modaal	65	10	52	.	100	16	79	.
<i>Soort dienstverband</i>								
Vast	322	74	228	20	100	23	71	6
Flexibel	16	.	.	.	100	.	.	.
<i>Economische activiteit bedrijf ¹⁾</i>								
Landbouw, visserij, bouwnijverheid en industrie	48	12	34	.	100	24	70	.
Commerciële dienstverlening	275	58	201	16	100	21	73	6
Niet-commerciële dienstverlening	15	.	.	.	100	.	.	.
<i>Grootte bedrijf ¹⁾</i>								
1– 9 werkzame personen	78	44	22	12	100	56	28	16
10–49 werkzame personen	77	18	52	.	100	24	67	.
50–99 werkzame personen	29	.	23	.	100	.	82	.
100 of meer werkzame personen	144	.	132	.	100	.	92	.

Bron: CBS.

¹⁾ In het geval van meerdere banen is de indeling gebaseerd op de baan met het hoogste loon.

N.B. In de tabellen is de categorie onbekend niet opgenomen bij de herkomstgeneratie, economische activiteit en grootte van het bedrijf. Hierdoor tellen afzonderlijke categorieën niet altijd op tot het totaal.

Schatting marge

Persoon is werkzaam bij witte werkgever		Persoon is niet werkzaam bij witte werkgever			Onbekend of persoon werkzaam is bij witte werkgever			
		ondergrens	bovengrens		ondergrens	bovengrens		
<i>x 1 000</i>	%	<i>x 1 000</i>	%		<i>x 1 000</i>	%		
8	20	25	29	63	80	4	5	7
5	20	25	19	63	80	3	5	8
2	20	24	10	64	81	.	.	.
5	21	25	22	62	79	2	5	7
2	16	22	8	64	85	.	.	.
6	20	24	23	63	80	3	5	8
1	21	25	3	65	79	.	.	.
.	.	.	2	62	79	.	.	.
7	20	25	29	63	80	4	5	7
.	.	.	.	.	.	.	.	.
4	23	30	10	59	75	.	.	.
3	19	24	16	62	82	.	.	.
0	15	16	4	72	85	.	.	.
7	21	25	27	62	79	4	5	7
.	.	.	.	.	.	.	.	.
1	21	27	9	52	88	.	.	.
5	19	23	20	66	80	1	5	6
.	.	.	.	.	.	.	.	.
4	52	61	2	25	31	1	14	17
2	21	26	5	60	74	.	.	.
.	.	.	3	70	93	.	.	.
.	.	.	16	81	100	.	.	.

Tabel 4
Werknemers en witte werknemers (21–64 jaar), ultimo 2010

	Totaal	w.o. witte werknemer		Totaal	w.o. witte werknemer		
		schatting marge			schatting marge		
					ondergrens	bovengrens	
	x 1 000		%				
Totaal	6 129	560	67	100	9	8	10
<i>Leeftijd</i>							
21–24 jaar	547	74	15	100	13	11	16
25–29 jaar	732	85	12	100	12	10	13
30–39 jaar	1 501	151	15	100	10	9	11
40–49 jaar	1 703	138	17	100	8	7	9
50–59 jaar	1 345	85	12	100	6	5	7
60–64 jaar	302	25	6	100	8	6	10
<i>Geslacht</i>							
Man	3 223	335	47	100	10	9	12
Vrouw	2 906	224	27	100	8	7	9
<i>Herkomstgeneratie</i>							
Autochtoon	5 000	429	60	100	9	7	10
Allochtoon 1e generatie	661	79	8	100	12	11	13
Allochtoon 2e generatie	465	51	6	100	11	10	12
<i>AO-uitkering</i>							
Geen AO uitkering	6 019	549	66	100	9	8	10
Wel een AO uitkering	110	11	5	100	10	6	14
<i>Fiscaal jaarloon</i>							
Minder dan WML	1 776	201	32	100	11	9	13
WML - modaal	1 723	135	19	100	8	7	9
modaal - twee keer modaal	2 203	160	22	100	7	6	8
Meer dan twee keer modaal	427	66	5	100	15	14	17
<i>Soort dienstverband</i>							
Vast	5 706	491	59	100	9	8	10
Flexibel	423	.	.	100	14	.	.
<i>Economische activiteit bedrijf ¹⁾</i>							
Landbouw, visserij, bouwnijverheid en industrie	1 034	64	13	100	6	5	7
Commerciële dienstverlening	2 825	463	48	100	16	15	18
Niet-commerciële dienstverlening	2 270	36	10	100	2	1	2
<i>Grootte bedrijf ¹⁾</i>							
1– 9 werkzame personen	700	154	15	100	22	20	24
10–49 werkzame personen	976	132	16	100	14	12	15
50–99 werkzame personen	484	49	8	100	10	8	12
100 of meer werkzame personen	3 970	214	30	100	5	5	6

Bron: CBS.

¹⁾ In het geval van meerdere banen is de indeling gebaseerd op de baan met het hoogste loon.

N.B. In de tabellen is de categorie onbekend niet opgenomen bij de herkomstgeneratie, economische activiteit en grootte van het bedrijf. Hierdoor tellen afzonderlijke categorieën niet altijd op tot het totaal.

Tabel 5
Bedrijven naar wel of geen witte werkgever, ultimo 2010

	Totaal	Witte werkgever	Geen witte werkgever	Onbekend wel of niet witte werkgever
	%			
Totaal	100	15	81	4
<i>Economische activiteit bedrijf</i>				
Landbouw, visserij, bouwnijverheid en industrie	100	4	92	3
Commerciële dienstverlening	100	19	76	4
Niet-commerciële dienstverlening	100	12	87	2
<i>Groote bedrijf</i>				
1– 9 werkzame personen	100	19	77	4
10–49 werkzame personen	100	4	94	1
50–99 werkzame personen	100	2	98	1
100 of meer werkzame personen	100	1	99	0

Bron: CBS.

Centrum voor Beleidsstatistiek

Het CBS verzamelt gegevens bij personen, bedrijven en instellingen om deze daarna te verwerken tot statistische informatie over groepen mensen, bedrijven en hun omgeving. De resultaten stelt het CBS voor iedereen beschikbaar. Voor sommige vragen is deze informatie, die beschikbaar wordt gesteld via de CBS-website www.cbs.nl, echter niet toereikend. In dat geval kunnen externe partijen zich wenden tot het Centrum voor Beleidsstatistiek (CBS-CvB).

Het CBS-CvB bepaalt in nauw overleg met de klant welke informatie in welke vorm beschikbaar en nuttig is voor het beantwoorden van de vraag. Daarna voert het CBS-CvB het onderzoek uit en beschrijft de resultaten in een rapport of maatwerkpublicatie. Alle uitkomsten en publicaties worden openbaar gemaakt en zijn te vinden op de website van het CBS-CvB (www.cbs.nl/cvb)